

Oprávnění strážníka obecní (městské) policie v oblasti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu (BESIP)

Obsah:

1. ZÁKON O OBEČNÍ POLICII	2
1.1 Oprávnění přiložit technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla (tzv. „botičku“)	2
2. ZÁKON O SILNIČNÍM PROVOZU	4
2.2 Oprávnění strážníka usměrňovat provoz v křižovatce	4
2.3 Základní podmínky účasti na provozu na pozemních komunikacích	4
2.4 Oprávnění kontrolovat řidiče, zda není ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou	4
2.5 Výjimky z některých povinností řidiče podle zákona o silničním provozu ..	7
2.6 Oprávnění kontrolovat potvrzení zakládající zdravotní důvody pro nerespektování některých povinností řidičů a přepravovaných osob ..	7
2.7 Oprávnění vyžadovat řidičský průkaz a osvědčení o registraci vozidla	7
2.8 Oprávnění strážníka ve vztahu k učitelu autoškoly	8
2.9 Oprávnění rozhodnout o odstranění vozidla v provozu na pozemních komunikacích	8
2.10 Vybavení vozidel obecní policie	8
2.11 Přeprava strážníka v ložném prostoru nákladního automobilu a v ložném prostoru nákladního přívěsu traktoru	9
2.12 Oprávnění vyžadovat prokázání oprávněnosti užívání vozidla s označením O 1	9
2.13 Řízení provozu na pozemních komunikacích	9
2.14 Oprávnění usměrňovat provoz	9
2.15 Vztahy mezi obecnou, místní a přechodnou úpravou provozu na pozemních komunikacích	10
2.16 Oprávnění zastavovat vozidla	10
2.17 Oprávnění měřit rychlost vozidel	10
2.18 Oprávnění zabránit řidiči v jízdě	11
2.19 Centrální registr řidičů	12
2.20 Oznamovací povinnost obecní policie ve vztahu k Min. dopravy	12
2.21 Oznamovací povinnost obecní policie ve vztahu k obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností (oznamování uložení blokové pokuty)	12
3. ZÁKON O PŘESTUPCÍCH	13
3.1 Oprávnění projednat přestupky v oblasti BESIP v blokovém řízení	13
3.2 Rozsah skutkových podstat přestupků, které mohou být v oblasti BESIP projednány v blokovém řízení strážníkem	13
3.3 Projednávání přestupků proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích v blokovém řízení s mladistvým	18

1. ZÁKON O OBECNÍ POLICII

1.1 Oprávnění přiložit technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla (tzv. „botičku“)

Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obecní policii“), v § 2 písm. d) stanoví, že obecní policie při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku a plnění dalších úkolů podle tohoto nebo zvláštního zákona se podílí v rozsahu stanoveném tímto nebo zvláštním zákonem na dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích.

V souladu s § 17a zákona o obecní policii je strážník oprávněn použít technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla,

- a) které bylo ponecháno na místě, kde je zakázáno stání nebo zastavení vozidla,
 - b) které stojí na místě, do kterého je vjezd zakázán místní nebo přechodnou úpravou provozu na pozemních komunikacích,
 - c) které stojí na chodníku, kde to není povoleno, nebo
 - d) je-li vozidlem proveden neoprávněný zábor veřejného prostranství
- a jeho řidič není na místě přítomen.

Veřejné prostranství je definováno v § 34 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů. Jsou jím všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru. Toto užívání zpravidla nevyžaduje zvláštního povolení a je bezplatné. Ve veřejném zájmu ovšem může být omezeno (např. obecně závaznou vyhláškou obce) nebo vázáno na určité podmínky.

V souladu s ustanovením § 23 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, může obec v nařízení obce vymezit oblasti obce, ve kterých lze místní komunikace nebo jejich určené úseky užít za cenu sjednanou v souladu s cenovými předpisy k stání silničního motorového vozidla v obci na dobu časově omezenou, nejvýše však na dobu 24 hodin. V nařízení obec stanoví způsob placení sjednané ceny a způsob prokazování jejího zaplacení. Místní komunikace nebo jejich určené úseky musí být označeny příslušnou dopravní značkou, tj. parkoviště s parkovacím

kotoučem (dopravní značka č. IP 13b) nebo parkoviště s parkovacím automatem (dopravní značka č. IP 13c).

Řidič, který zaparkoval vozidlo na takto označeném parkovišti a nesplnil podmínky stanovené v nařízení obce, je podezřelý ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu podle ustanovení § 22 odst. 1 písm. l) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. Není vyloučeno, aby strážník při provádění nezbytných šetření ke zjištění osoby podezřelé ze spáchání přestupku použil technických prostředků k zabránění odjezdu vozidla podle ustanovení § 17a zákona o obecní policii. Při použití těchto prostředků je podle názoru Ministerstva vnitra i Ministerstva dopravy a spojů ČR vždy třeba zvážit, zda je účelné dát přednost „snadnějšímu vybrání pokut“ před prodloužením doby nepovoleného státní motorového vozidla.

Technických prostředků k zabránění odjezdu vozidla lze použít, jen jsou-li zajištěny nepřetržitě podmínky pro jejich bezodkladné odstranění. Technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla se odstraní bez zbytečných průtahů po projednání přestupku v blokovém řízení, po zjištění totožnosti osoby, která vozidlo na místě ponechala, po provedení úkonů nezbytných ke zjištění totožnosti takové osoby nebo po uhrazení nákladů provozovatelem vozidla.

Technických prostředků k zabránění odjezdu vozidla nelze použít, jde-li o vozidlo, které tvoří překážku silničního provozu, nebo je viditelně označeno jako vozidlo ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů, požární ochrany, vozidlo určené k poskytování zdravotnických služeb, vozidlo invalidy nebo jako vozidlo osoby požívající výsad a imunit podle zákona nebo mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána.

Přiložení a odstranění technických prostředků k zabránění odjezdu vozidla se provádí na náklady osoby, která vozidlo na místě ponechala. Konkrétní výši účtované částky může obec, v souladu se zákonem č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů, stanovit nařízením obce jako cenu maximální.

Strážník je oprávněn použít technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla v souladu s § 17a odst. 1 zákona o obecní policii. Výše citované ustanovení operuje se slovesem „použít“, které dle našeho názoru nelze restriktivně ztotožnit se slovem „nasadit“ („odstranit“), ale je třeba jej chápat v širším významu, kdy zákon strážníkovi především ukládá rozhodovací pravomoc zda, kdy a kde bude tento donucovací prostředek užit, a to v souvislosti se spácháním přestupku. Tuto rozhodovací pravomoc není možné smluvně delegovat na jiný subjekt. Avšak samotné technické provedení, tj. nasazení a odstranění technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla, je možné smluvně sjednat. Půjde ovšem vždy jen o pomoc poskytnutou

strážníkovi, na jeho pokyn a za jeho přítomnosti. Není možné, aby smluvní subjekt tuto činnost vykonával samostatně. Přiložit a odstranit technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla (dále jen „TPZOV“) může na pokyn strážníka i jiná fyzická osoba. Doporučujeme však, aby tuto činnost vykonával sám strážník.

Žádným obecně závazným právním předpisem nejsou stanoveny podrobnosti stran umístování TPZOV. Není tedy upraveno, kam má být TPZOV umístěn ani zda a jakým způsobem by mělo dojít k vyrozumění o provedení tohoto úkonu. Záleží tedy na úvaze strážníka s přihlédnutím k okolnostem té které situace, kam, tedy na které kolo TPZOV nasadí a zda, popř. na kterou plochu na vozidle „oznámení o použití TPZOV“ umístí a jakým způsobem.

2. ZÁKON O SILNIČNÍM PROVOZU

2.2 Oprávnění strážníka usměrňovat provoz v křižovatce

Podle zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále jen „zákon o silničním provozu“) je v § 2 nově vymezen pojem „křižovatka s řízeným provozem“. Od 1. ledna 2009 se tedy jedná o místo, kde je provoz řízen světelnými, případně i doprovodnými akustickými signály nebo příslušníkem policie ve stejnokroji, příslušníkem Vojské policie ve stejnokroji nebo usměrňován strážníkem obecní policie.

2.3 Základní podmínky účasti na provozu na pozemních komunikacích

Mezi základní podmínky účasti na provozu na pozemních komunikacích podle zákona o silničním provozu spadá nově i to, že nikdo nesmí používat technické prostředky a zařízení, které znemožňují nebo ovlivňují funkci technických prostředků používaných při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích (dále jen „antiradar“). To znamená, že při měření rychlosti vozidel obecní policií rovněž nikdo tato zařízení nesmí používat.

2.4 Oprávnění kontrolovat řidiče, zda není ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou

Podle § 5 odst. 1 písm. f) a g) zákona o silničním provozu je řidič i učitel autoškoly povinen podrobit se na výzvu strážníka obecní policie vyšetření podle zvláštního právního předpisu (zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými

látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů) zjištění, zda není ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou.

Orientačnímu vyšetření by se měla podrobit osoba, u níž se lze důvodně domnívat, že je pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky (§ 16 odst. 2 a 3 tabákového zákona). V tabákovém zákoně je proveden demonstrativní výčet způsobů provedení orientačního vyšetření na přítomnost alkoholu a jiných návykových látek.

Orientační vyšetření přítomnosti alkoholu v organismu povinné osoby je nutno považovat za metrologický úkon – úřední měření podle § 21 zákona č. 505/1990 Sb., o metrologii, ve znění pozdějších předpisů: ...“Úřad může v případech hodných zvláštního zřetele autorizovat subjekt na jeho žádost k výkonu úředního měření ve stanoveném oboru měření po prověření úrovně jeho technického a metrologického vybavení. Podmínkami výkonu je používání měřidel, u nichž je zajištěna metrologická návaznost, certifikát odborné způsobilosti úředního měřiče vydaný akreditovanou osobou nebo osvědčení o odborné způsobilosti vydané Úřadem a dohled prováděný Českým metrologickým institutem. Úředním měřením se rozumí metrologický výkon, o jehož výsledku vydává autorizovaný subjekt doklad, který má charakter veřejné listiny...“.

Při vědomí si skutečnosti, že jediné spolehlivé přístroje, jejichž výstupy mohou být použity bez dalšího jako důkaz ve správní nebo trestním řízení jsou alkoholtestery, splňující podmínky zákona o metrologii a prováděcí vyhlášky k tomuto zákonu, byla problematika orientačního vyšetření rozdělena na dvě oblasti: alkohol a jiné návykové látky (§ 16 odst. 2 a odst. 3). To znamená, že v případě jiných návykových látek musí být vždy, po orientačním vyšetření, provedeno odborné lékařské vyšetření.

Nejvyšší soud České republiky dospěl v rámci své rozhodovací činnosti k závěru, že orientační zkouška přítomnosti alkoholu v organismu provedená přístrojem schopným kvantifikovat množství požitého alkoholu je způsobilá, vedle případných dalších důkazních prostředků, prokázat existenci protiprávního stavu, a to i přes skutečnost, že přístroj, kterým byla zkouška provedena, je zatížen určitou nepřesností. Tento právní názor byl vytvořen v roce 1999. Na základě požadavku nejenom Policie České republiky byla v roce 2006 Českým metrologickým institutem zpracována odborná metrologická studie, která na základě objektivního vědeckého zkoumání dospěla k závěru, že pokud je použit odpovídající specifický certifikovaný přístroj (nejedná se v žádném případě o všechny typy alkoholtesterů) a samotné měření alkoholu v dechu je provedeno fundovaně, jedná se o relevantní metodu ověření způsobilosti osob k činnostem z hlediska ovlivnění alkoholem, zcela srovnatelnou s analýzou vzorku odebrané krve.

V § 16 odst. 2 poslední věta je uvedeno, že: „V případě, že osoba tento způsob orientačního vyšetření odmítne, provede se odborné lékařské vyšetření.“ To v praxi znamená, že:

1. Oprávněný subjekt podle tabákového zákona použije k orientačnímu vyšetření necertifikované zařízení (např. detekční trubičky). Pokud povinná osoba souhlasí s takto provedeným orientačním vyšetřením a souhlasí s jeho výsledky, musí se stejně provést odborné lékařské vyšetření. Pokud povinná osoba souhlasí s takto provedeným orientačním vyšetřením, ale nesouhlasí s jeho výsledky, musí se rovněž provést odborné lékařské vyšetření. Pokud povinná osoba odmítne vůbec podrobit se orientačnímu vyšetření provede se přímo odborné lékařské vyšetření.

2. Oprávněný subjekt podle tabákového zákona použije k orientačnímu vyšetření analyzátor alkoholu v dechu splňující podmínky stanovené zákonem o metrologii, resp. prováděcí vyhláškou k tomuto zákonu. Povinná osoba souhlasí s takto provedeným orientačním vyšetřením a s výsledky měření. Takto pořízené výsledky jsou konečné. Odborné lékařské vyšetření se neprovede.

3. Oprávněný subjekt podle tabákového zákona použije k orientačnímu vyšetření analyzátor alkoholu v dechu splňující podmínky stanovené zákonem o metrologii, resp. prováděcí vyhláškou k tomuto zákonu. Povinná osoba souhlasí s provedením orientačního vyšetření ale nesouhlasí s výsledky měření. Potom musí následovat odborné lékařské vyšetření.

4. Oprávněný subjekt podle tabákového zákona použije k orientačnímu vyšetření analyzátor alkoholu v dechu splňující podmínky stanovené zákonem o metrologii, resp. prováděcí vyhláškou k tomuto zákonu. Povinná osoba nesouhlasí s provedením orientačního vyšetření. Potom musí následovat odborné lékařské vyšetření.

5. Podle zákona o Policii ČR a o obecní policii je policista nebo strážník povinen poučit každou osobu, vůči které provádí zákrok, úkon nebo jiné opatření podle zákona o jejích právech. Tedy i v případě situací podle tabákového zákona tuto povinnost má a musí tedy příslušné osoby odpovídajícím způsobem poučit (m.j. i o tom, že pokud odmítnou orientační i odborné lékařské vyšetření, hledí se na ně, jako kdyby byly pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky – viz § 16 odst. 5 tabákového zákona).

Za dopravu osob do zdravotnického zařízení a o záchytné stanice odpovídá ten, kdo k vyšetření vyzval podle § 16 odst. 4. Bude-li touto osobou strážník, bude odpovídat za dopravu těchto osob. V návaznosti na toto ustanovení je v souladu s § 17b zákona o obecní policii strážník

oprávněn zabezpečovat dopravu osob do zdravotnického zařízení nebo do záchytné i mimo území obce, která zřídila obecní policii nebo která je smluvní stranou veřejnoprávní smlouvy podle § 3a. Povinnosti a oprávnění podle zákona může strážník plnit pouze vůči přepravované osobě v rozsahu nezbytném pro zajištění této přepravy.

2.5 Výjimky z některých povinností řidiče podle zákona o silničním provozu

- a) § 6 - řidič vozidla obecní policie při plnění úkolů obecní policie nemusí být za jízdy připoután na sedadle bezpečnostním pásem, pokud jím je sedadlo povinně vybaveno podle zvláštního právního předpisu,
- b) § 7 - řidič vozidla obecní policie při plnění jejích povinností smí při jízdě vozidlem držet v ruce nebo jiným způsobem telefonní přístroj nebo jiné hovorové nebo záznamové zařízení,
- c) § 9 - přepravovaná osoba musí být za jízdy připoutána na sedadle bezpečnostním pásem, pokud jím je sedadlo povinně vybaveno podle zvláštního právního předpisu; tato povinnost neplatí pro obecní policii při plnění úkolů podle zákona, kdy použití bezpečnostního pásu brání v rychlém opuštění vozidla.

2.6 Oprávnění kontrolovat potvrzení zakládající zdravotní důvody pro nerespektování některých povinností řidičů a přepravovaných osob

Podle § 6 odst. 6 zákona o silničním provozu je strážník oprávněn kontrolovat zdravotní potvrzení umožňující řidiči, resp. přepravované osobě, nebýt za jízdy připoután bezpečnostním pásem a přepravovat určité osoby na místech, která jsou vybavena zádržným bezpečnostním systémem.

2.7 Oprávnění vyžadovat řidičský průkaz a osvědčení o registraci vozidla

Řidič motorového vozidla musí mít při řízení u sebe mimo jiné i řidičský průkaz a osvědčení o registraci vozidla podle zvláštního právního předpisu. Tyto doklady je řidič motorového vozidla podle ustanovení § 6 odst. 9 zákona o silničním provozu povinen na výzvu předložit strážníkovi ve stejnokroji ke kontrole.

2.8 Oprávnění strážníka ve vztahu k učiteli autoškoly

Podle § 8a odst. 2 je učitel autoškoly povinen v souvislosti s prováděním výcviku podle zvláštního právního předpisu podrobit se na výzvu strážníka obecní policie vyšetření podle zvláštního právního předpisu (tabákového zákona) ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou.

2.9 Oprávnění rozhodnout o odstranění vozidla v provozu na pozemních komunikacích

Strážník je oprávněn rozhodnout o odstranění vozidla v případech uvedených v § 27 odst. 6 a § 45 odst. 4 zákona o provozu na pozemních komunikacích a ustanovení § 19 odst. 4 a 5 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, tj. v případech, kdy vozidlo neoprávněně stojí na vyhrazeném parkovišti nebo když vozidlo tvoří překážku provozu na pozemních komunikacích nebo v případě, kdy vozidlo stojí na místní komunikaci nebo její části kterou silniční správní úřad označil, že je na ní z důvodu veřejného zájmu dočasně zakázáno stání silničních vozidel (čištění ulic).

Žádný právní předpis nestanoví technické provedení odstranění vozidla, tj. kdo fakticky tuto činnost vykonává. Záleží na obci, zda uvedenou činnost pověří strážníka nebo jiného zaměstnance obce, založí za tímto účelem právnickou osobu nebo uzavře příslušnou smlouvu se soukromou firmou.

Pokud se místo uložení vozidla, které bylo odstraněno na základě úkonu strážníka, nachází mimo území obce, nesmí zde strážník činit žádné související úkony při kterých by využíval svých oprávnění z titulu povolání strážníka (např. výdej vozidla oprávněné osobě, ukládání blokových pokut apod.).

2.10 Vybavení vozidel obecní policie

Podle § 41 odst. 2 zvláštním zvukovým výstražným zařízením doplněným zvláštním výstražným světlem modré barvy mohou být vybavena vozidla obecní policie, která určí obec.

2.11 Přeprava strážníka v ložném prostoru nákladního automobilu a v ložném prostoru nákladního přívěsu traktoru

Podle § 51 odst. 2 zákona o silničním provozu strážníci obecní policie při plnění jejich úkolů a jiných osob při plnění úkolů civilní ochrany a při živelní pohromě mohou být přepravováni ve výše uvedených částech motorových vozidel.

2.12 Oprávnění vyžadovat prokázání oprávněnosti užívání vozidla s označení O 1

Označení vozidla O 1 lze použít pouze v případě, řídí-li vozidlo nebo je-li ve vozidle přepravována osoba, která je držitelem označení O 1.

V souladu s ustanovením § 67 odst. 4 zákona o provozu na pozemních komunikacích je přepravovaná osoba povinná prokázat na výzvu strážníka obecní policie, že jí byly přiznány mimořádné výhody podle zvláštního právního předpisu, které ji opravňují k užívání vozidla s označením O 1.

2.13 Řízení provozu na pozemních komunikacích

Podle § 69 zákona o silničním provozu provoz na pozemních komunikacích se řídí světelnými, případně i doprovodnými akustickými signály nebo pokyny policisty nebo osob oprávněných k řízení provozu na pozemních komunikacích podle § 75 odst. 5 nebo pokyny strážníka obecní policie k usměrňování provozu na pozemních komunikacích podle § 75 odst. 8 nebo zvláštního právního předpisu.

2.14 Oprávnění usměrňovat provoz

Podle § 75 odst. 8 zákona o provozu na pozemních komunikacích je strážník obecní policie oprávněn pokyny usměrňovat provoz na pozemních komunikacích v případě, že je to nezbytné pro obnovení bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, a není-li řízení provozu zajištěno Policií ČR nebo v součinnosti s Policií ČR. Při usměrňování provozu používá strážník pokyny stanovené pro řízení provozu policisty.

2.15 Vztahy mezi obecnou, místní a přechodnou úpravou provozu na pozemních komunikacích

Podle § 76 odst. 5 zákona o silničním provozu pokyny policisty, strážníka obecní policie, vojenského policisty nebo příslušníka vojenské pořádkové služby jsou nadřazeny světelným signálům, dopravním značkám nebo dopravním zařízením.

2.16 Oprávnění zastavovat vozidla

Podle ustanovení § 79 odst. 1 písm. c) zákona o provozu na pozemních komunikacích smí strážník obecní policie ve stejnokroji zastavovat vozidla:

- 1) před přechodem pro chodce k zajištění bezpečného přechodu osob, jestliže to situace na přechodu či stav přecházejících osob vyžaduje,
- 2) jestliže řidič vozidla nebo přepravovaná osoba je podezřelá ze spáchání přestupku týkajícího se bezpečnosti silničního provozu.

Od 1. ledna 2009 jsou strážníci podle § 79 odst. 2 zákona o silničním provozu oprávněni zastavovat vozidla:

- a) vztyčenou paží nebo zastavovacím terčem a za snížené viditelnosti červeným světlem, kterým pohybují v horním půlkruhu.
- b) z jedoucího vozidla kýváním paže nahoru a dolů nebo vysunutým zastavovacím terčem nebo i rozsvícením nápisu „STOP“ podle zvláštního právního předpisu ze směru jízdy zastavovaného vozidla, a to zepředu i zezadu.

2.17 Oprávnění měřit rychlost vozidel

Podle § 79a zákona o silničním provozu za účelem zvýšení bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích je policie a obecní policie oprávněna měřit rychlost vozidel. Obecní policie tuto činnost vykonává na místech určených Policií ČR, přitom postupuje v součinnosti s Policií ČR.

Obecní policie může měřit rychlost výhradně v úseku určeném Policií ČR, jehož počátek je ve směru silničního provozu označen přenosnou dopravní značkou s vyobrazením kamery snímající rychlost a nápisem „MĚŘENÍ RYCHLOSTI“. Konec tohoto úseku je označen přenosnou dopravní značkou

s tímto vyobrazením šikmo přeškrtnutým a nápisem „KONEC MĚŘENÍ RYCHLOSTI“.

2.18 Oprávnění zabránit řidiči v jízdě

V souladu s ustanovením § 118a odst. 4 zákona o silničním provozu disponuje strážník v zákonem stanovených případech oprávněním zabránit řidiči v jízdě a zároveň povinností přivolat Policii ČR. Řidič je povinen setrvat na místě do příchodu Policie ČR.

Jedná se o situace, kdy řidič

- a) je podezřelý, že bezprostředně předtím zavinil dopravní nehodu, při které došlo k usmrcení nebo těžké újmě na zdraví,
- b) ujel z místa dopravní nehody, na které měl bezprostředně předtím účast a kterou byl povinen oznámit policii podle § 47 odst. 3 písm. b),
- c) řídil motorové vozidlo pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky,
- d) se odmítl na výzvu policisty podrobit dechové zkoušce ke zjištění, není-li ovlivněn alkoholem,
- e) se odmítl na výzvu policisty v případě, že dechová zkouška podle písmene d) byla pozitivní, podrobit lékařskému vyšetření ke zjištění, není-li ovlivněn alkoholem, ačkoli toto vyšetření nebylo spojeno s nebezpečím pro jeho zdraví,
- f) se odmítl na výzvu policisty podrobit lékařskému vyšetření ke zjištění, není-li ovlivněn jinou návykovou látkou, ačkoli toto vyšetření nebylo spojeno s nebezpečím pro jeho zdraví,
- g) řídil motorové vozidlo, aniž by byl držitelem řidičského oprávnění příslušné skupiny nebo podskupiny,
- h) řídil motorové vozidlo, přestože mu byl soudem uložen trest nebo správním orgánem uložena sankce zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel,
- i) je podezřelý ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích a je důvodné podezření, že se bude vyhýbat přestupkovému řízení a nesložil kauci jako záruku, že se dostaví ke správnímu orgánu k projednání přestupku.

nebo jestliže

- a) je důvodné podezření, že vozidlo bylo odcizeno,
- b) vozidlo je technicky nezpůsobilé k provozu na pozemních komunikacích 34a) tak závažným způsobem, že bezprostředně ohrožuje ostatní účastníky provozu na pozemních komunikacích,
- c) vozidlo svými rozměry, rozměry jízdní soupravy nebo nákladu, nebo největší povolenou hmotností, nebo největší povolenou

hmotností jízdní soupravy, nebo největší povolenou hmotností na nápravu vozidla, zjištěnými při kontrolním vážení podle zvláštního právního předpisu, překračuje hodnoty stanovené zvláštním právním předpisem.

2.19 Centrální registr řidičů

Podle § 122 odst. 5 zákona o silničním provozu Ministerstvo vnitra, policie, Vojenská policie, obecní policie a Bezpečnostní informační služba musí mít zajištěn přímý přístup do centrálního registru řidičů.

2.20 Oznamovací povinnost obecní policie ve vztahu k Ministerstvu dopravy

Obecní policie je povinna poskytovat Ministerstvu dopravy aktuální informace, které mají vliv na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích (§ 124 odst. 3 zákona o silničním provozu). Dále viz vyhláška č. 3/2007 Sb., o celostátním dopravním informačním systému.

2.21 Oznamovací povinnost obecní policie ve vztahu k obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností (oznamování uložení blokové pokuty)

Podle zákona o silničním provozu oznámení o uložení pokuty za přestupek v blokovém řízení za který byla uložena pokuta vyšší než 1 000 Kč nebo za který lze uložit body v bodovém hodnocení řidičů, příslušnému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností doručí obecní policie do 3 pracovních dnů ode dne uložení pokuty v blokovém řízení (§ 123b odst. 3 a § 128 odst. 3 zákona o silničním provozu).

3. ZÁKON O PŘESTUPCÍCH

3.1 Oprávnění projednat přestupky v oblasti BESIP v blokovém řízení

Více k blokovému řízení viz stanovisko „Blokové řízení“.

3.2 Rozsah skutkových podstat přestupků, které mohou být v oblasti BESIP projednány v blokovém řízení strážníkem

Rozsah skutkových podstat přestupků, které je obecní policie, resp. strážník oprávněn projednat v blokovém řízení upravuje § 86 písmeno d) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. Podle tohoto ustanovení je obecní policie oprávněna v provozu na pozemních komunikacích projednávat přestupky spáchané:

2. nedovoleným stáním nebo zastavením vozidla na pozemní komunikaci, vjezdem do míst, kde je to místní nebo přechodnou úpravou provozu na pozemních komunikacích zakázáno, porušením pravidel o překročení nejvyšší dovolené rychlosti, porušením pravidel jízdy na zvířatech, vedení a hnání zvířat na pozemní komunikaci, pohybem chodce na pozemní komunikaci odporujícím pravidlům provozu na pozemních komunikacích, nedovoleným způsobem použití lyží, kolečkových bruslí a podobných prostředků na chodníku a nedovoleným vedením jízdního kola nebo jízdou na něm v rozporu s pravidly provozu na pozemních komunikacích a porušení pravidel provozu na pozemních komunikacích ostatními řidiči nemotorových vozidel,
4. spočívající v neoprávněném stání vozidla na místní komunikaci nebo jejím úseku, které lze podle nařízení obce použít ke stání jen za cenu sjednanou v souladu s cenovými předpisy a při splnění podmínek stanovených tímto nařízením.

Z konkrétního hlediska je nutno uvést, že nedovolené stání a zastavení je upraveno v zákoně o silničním provozu, a to zejména v § 27, § 39 odst. 5 a v § 67 odst. 4. Pojmy „zastavit“ a „stát“ jsou vymezeny v § 2 písm. n), o) a p) zákona o provozu na pozemních komunikacích.

„Zastavení“ je definováno jako uvedení vozidla do klidu na dobu nezbytně nutnou k neprodlenému nastoupení nebo vystoupení přepravovaných osob anebo k neprodlenému naložení nebo složení nákladu. O zastavení se tedy nejedná v případech, kdy řidič zastaví a jde si např. do obchodu nakoupit

drobné zboží. Rovněž vyřizování administrativních záležitostí mimo rámec nakládání a skládání nákladu nelze považovat za zastavení.

Souvisejícími svislými dopravními značkami jsou zejména dopravní značky č. B 28 „Zákaz zastavení“, č. B 29 „Zákaz stání“, č. IP 25a až IP 27b.

Podle § 17a odst. 1 zákona o obecní policii je strážník oprávněn použít technických prostředků k zabránění odjezdu vozidla, které bylo ponecháno na místě, kde je ponechání vozidla zakázáno zákazem vyplývajícím z místní úpravy silničního provozu, nebo stojí-li vozidlo na chodníku, kde to není povoleno, nebo je-li vozidlem proveden neoprávněný zábor veřejného prostranství a řidič se v blízkosti vozidla nezdržuje. V případě použití technických prostředků k zabránění odjezdu vozidla se jedná především o svislé dopravní značky č. B 28 „Zákaz zastavení“, č. B 29 „Zákaz stání“, dále pak č. IP 11b až č. IP 11g, č. IP 13b a č. IP 13c, je-li vozidlo ponecháno v rozporu s těmito značkami, a č. IP 25a až č. IP 27b. Dále se jedná zejména o vodorovné dopravní značky č. V 12c „Zákaz zastavení“, č. V 12d „Zákaz stání“, č. V 13a „Šikmé rovnoběžné čáry“, č. V 13b „Křivky“, jestliže vozidlo není překážkou provozu na pozemních komunikacích.

Případy nedovoleného stání nebo zastavení vozidla je podle § 86 písm. d) zákona o přestupcích obecní policie oprávněna projednávat v blokovém řízení vždy, tedy i ve všech případech, kdy byl dán důvod k použití technických prostředků k zabránění odjezdu vozidla.

Místní úprava provozu na pozemních komunikacích je úprava provozu provedená dopravními značkami, světelnými, popřípadě i doprovodnými akustickými signály nebo dopravními zařízeními. Přejížděnou úpravou provozu na pozemních komunikacích je úprava provedená přenosnými dopravními značkami svislými, přechodnými dopravními značkami vodorovnými, světelnými signály a dopravními zařízeními. Jakýkoli vjezd touto úpravou zakázaný je tedy obecní policií oprávněna projednat v blokovém řízení. To je i případ nerespektování světelné signalizace. Z dopravních značek se jedná především o dopravní značky č. B 1 až č. B 19, č. B 31 až č. B 33, č. IP 27a „Pěší zóna“.

Podle § 15 odst. 2 vyhlášky č. 30/2001 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích a úprava a řízení provozu na pozemních komunikacích, se zásobováním rozumí vozidla zajišťující zásobování nebo lékařské, opravárenské, údržbářské, komunální a podobné služby a vozidla s označením č. O 1. V souladu s odst. 3 téže vyhlášky jsou dopravní obsluhou vozidla uvedena výše plus vozidla taxislužby a vozidla jejichž řidiči, popř. provozovatelé, mají v místech za značkou bydliště, sídlo nebo garáž. Tento výčet je úplný.

Pokud zákon o obecní policii svěřuje pravomoci v oblasti provozu na pozemních komunikacích, činí tak zásadně bez ohledu na vlastníka pozemní komunikace. Obecní policie je tedy v blokovém řízení oprávněna projednávat jakýkoli vjezd do míst, kde je to místní nebo přechodnou úpravou na pozemních komunikacích zakázáno.

**Výčet skutkových podstat přestupků podle § 22
zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů,
které jsou strážníci oprávněni projednat v blokovém řízení**

- **§ 22 odst. 1 písm. f) bod 4.**

Přestupku se dopustí ten, kdo v provozu na pozemních komunikacích při řízení vozidla překročí nejvyšší dovolenou rychlost stanovenou zvláštním právním předpisem nebo dopravní značkou v obci o méně než 20 km.h⁻¹ nebo mimo obec o méně než 30 km.h⁻¹. (v blokovém řízení Kč 1 000,-)

- **§ 22 odst. 1 písm. f) bod 11.**

Přestupku se dopustí ten, kdo v provozu na pozemních komunikacích při řízení vozidla neoprávněně zastaví nebo stojí s vozidlem na parkovišti vyhrazeném pro vozidlo označené označením O 1 nebo neoprávněně použije označení vozidla O 1 při stání nebo při jízdě. (v blokovém řízení do Kč 1 000,-). Limitem je ustanovení § 86 písm. d) bod 2., tzn., že strážník není oprávněn projednat v blokovém řízení přestupek spáchaný výhradně neoprávněným použitím označení vozidla O 1 při jízdě nebo stání.

- **§ 22 odst. 1 písm. l)**

Přestupku se dopustí ten, kdo v provozu na pozemních komunikacích jíným jednáním, než které je uvedeno pod písmeny a) až k), poruší zvláštní právní předpis. (v blokovém řízení do Kč 2 000,-)

„Jiné jednání“ je v tomto případě omezeno ustanovením § 86 písm. d) bod 2. a 4. zákona o přestupcích a také se nesmí jednat o jednání postihované speciálními skutkovými podstatami.

To znamená, že je možné takto postihovat:

- nedovolené stání nebo zastavení vozidla na pozemní komunikaci (nejedná-li se o zastavení nebo stání na parkovišti vyhrazeném pro vozidlo označené označením O 1),
- vjezd do míst, kde je to místní nebo přechodnou úpravou provozu na pozemních komunikacích zakázáno,
- porušení pravidel jízdy na zvířatech,
- vedení a hnaní zvířat na pozemní komunikaci,
- pohyb chodce na pozemní komunikaci odporujícím pravidlům provozu na pozemních komunikacích,
- nedovolený způsob použití lyží, kolečkových bruslí a podobných prostředků na chodníku a

- nedovolené vedení jízdního kola nebo
- jízdu na jízdním kole v rozporu s pravidly provozu na pozemních komunikacích a
- porušení pravidel provozu na pozemních komunikacích ostatními řidiči nemotorových vozidel,
- přestupky spočívající v neoprávněném stání vozidla na místní komunikaci nebo jejím úseku, které lze podle nařízení obce použít ke stání jen za cenu sjednanou v souladu s cenovými předpisy a při splnění podmínek stanovených tímto nařízením.

Každé porušení pravidel jízdy na zvířatech, vedení a hnaní zvířat a porušení pravidel cyklistou je obecní policie oprávněna projednat v blokovém řízení, stejně jako jakýkoli pohyb chodce na pozemní komunikaci, který je v rozporu s pravidly provozu na pozemních komunikacích.

Podle § 2 písm. j) zákona o provozu na pozemních komunikacích je chodcem i osoba, která tlačí nebo táhne sáňky, dětský kočárek, vozík pro invalidy nebo ruční vozík o celkové šířce nepřevyšující 600 mm, pohybuje se na lyžích nebo kolečkových bruslích anebo pomocí ručního nebo motorového vozíku pro invalidy, vede jízdní kolo, motocykl o objemu válců do 50 cm³, psa a podobně.

JEN u řidičů NEMOTOROVÝCH VOZIDEL (jezdec na jízdním kole, osoba tlačící ruční vozík o celkové šířce převyšující 600 mm, vozka potahového vozidla a jezdec na zvířeti):

- **§ 22 odst. 1 písm. f) bod 1.**

Přestupku se dopustí ten, kdo v provozu na pozemních komunikacích při řízení vozidla drží v ruce nebo jiným způsobem telefonní přístroj nebo jiné hovorové nebo záznamové zařízení. (v blokovém řízení Kč 1 000,-)

NEJEDNÁ-LI SE O RECIDIVU (Může-li strážník ověřit, zda osoba tento přestupek nespáchala v období 12ti po sobě jdoucích kalendářních měsíců 2x a vícekrát.)

- **§ 22 odst. 1 písm. f) bod 3.**

Přestupku se dopustí ten, kdo v provozu na pozemních komunikacích při řízení vozidla překročí nejvyšší dovolenou rychlost stanovenou zvláštním právním předpisem nebo dopravní značkou v obci o 20 km.h⁻¹ a více nebo mimo obec o 30 km.h⁻¹ a více. (v blokovém řízení Kč 2 500,-)

- **§ 22 odst. 1 písm. f) bod 5.**

Přestupku se dopustí ten, kdo v provozu na pozemních komunikacích při řízení vozidla nezastaví vozidlo na signál, který mu přikazuje zastavit vozidlo podle zvláštního právního předpisu... (v blokovém řízení Kč 2 500,-)

- **§ 22 odst. 1 písm. f) bod 9.**

Přestupku se dopustí ten, kdo v provozu na pozemních komunikacích při řízení vozidla vjíždí na železniční přejezd v případech, kdy je to podle zvláštního právního předpisu zakázáno.

(v blokovém řízení Kč 2 500,-)

Z výše uvedeného vyplývá, že ne každý přestupek spáchaný v provozu na pozemních komunikacích může obecní policie, resp. strážník projednat v blokovém řízení.

Obecný postup strážníka v konkrétních případech odhalených přestupků ve smyslu zákona o obecní policii (platí pro všechny odhalené přestupky)

- a) Strážník, který při výkonu svých povinností a oprávnění získá důvodné podezření, že byl spáchán přestupek (odhalí přestupek), a to jak na základě oznámení kohokoliv nebo vlastní činností, projednání přestupku v blokovém řízení nespadá do jeho kompetence a chytí pachatele přestupku přímo při činu, oznámí podezření ze spáchání přestupku podle § 10 zákona o obecní policii příslušnému správnímu orgánu. Oznámení doloží důvody a důkazy (např. identifikační údaje osoby podezřelé ze spáchání přestupku), o které se podezření opírá.
- b) Pokud došlo ke spáchání přestupku, který je nebo i není strážník oprávněn projednat v blokovém řízení, avšak pachatel se na místě nezdržuje, jeho totožnost nelze zjistit, např. formou požádání o podání vysvětlení svědků protiprávního jednání, strážník oznámí podezření ze spáchání přestupku podle § 10 zákona o obecní policii s uvedením skutečností dokládajících, že přestupek byl spáchán, příslušnému správnímu orgánu, ovšem bez uvedení identifikačních údajů pachatele.
- c) U přestupků, které je strážník oprávněn projednat ve smyslu zákona o přestupcích (viz výše) v blokovém řízení, postupuje takto:
 - za splnění všech podmínek uvedených v ustanovení § 84 zákona o přestupcích uloží blokovou pokutu,
 - pokud pachatel přestupku není ochoten zaplatit blokovou pokutu na místě, oznámí podezření ze spáchání přestupku příslušnému správnímu orgánu

a oznámení doloží důvody a důkazy, o něž se podezření opírá, včetně identifikačních údajů (totožnost) pachatele přestupku,

- na Policii ČR předvede pachatele přestupku, který není schopen hodnověrně prokázat svoji totožnost za účelem jejího zjištění; po event. zjištění totožnosti uloží blokovou pokutu nebo postupuje způsobem uvedeným v předchozím bodě,
 - v případě, že se pachatel přestupku na místě nezdržuje a jeho totožnost nelze zjistit, oznámí podezření ze spáchání přestupku příslušnému orgánu; oznámení doloží dostupnými důvody a důkazy, o něž se opírá.
- d) V případě správního deliktu postupuje strážník obdobně jako v případě bodu a) nebo b).
- e) Ve všech výše uvedených případech může využít i další oprávnění a povinnosti podle § 11 až § 23, § 24a a 24b a § 26 zákona o obecní policii.

3.3 Projednávání přestupků proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích v blokovém řízení s mladistvým

Odbor bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra ČR zastává názor, že ustanovení § 19 odst. 3 věty první zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, nebude aplikováno na blokové řízení, neboť to je upraveno speciálně větou druhou tohoto ustanovení, která zní: „V blokovém řízení nelze uložit mladistvému pokutu vyšší než 500 Kč; pokutu až do výše 1000 Kč lze uložit mladistvému, pokud přestupkový zákon nebo zvláštní zákon připouští v blokovém řízení uložit pokutu vyšší než 1000 Kč.“.

Podle slovního výkladu lze tedy mladistvému uložit pokutu ne vyšší než 500 Kč, tj. nižší nebo rovnou částce 500 Kč anebo za splnění dalších podmínek i vyšší, maximálně však 1000 Kč. Na tomto faktu nic nemění ani ustanovení přestupkového nebo jiného zákona, kde je uložena obligatorně výše blokové pokuty (není-li uvedena speciálně pro mladistvé). Mladiství totiž tvoří specifickou skupinu osob, které společnost věnuje zvláštní péči, a to zejména z důvodu předpokládaného nedostatku životních zkušeností i finančních prostředků mladistvých a přitom vysoké pravděpodobnosti jejich nápravy.

V souladu s výše uvedeným je tedy možné podle našeho názoru uložit mladistvému v blokovém řízení za přestupky uvedené v § 22 odst. 1 písm. f) bodů 1 a 4 blokovou pokutu podle § 22 odst. 10 bodu 2 v maximální výši 500 Kč, tedy i nižší.

S výše uvedeným právním názorem se ztotožňuje i odbor legislativy a koordinace předpisů Ministerstva vnitra.